

Szanowni Państwo,

pragniemy przedstawić Wam propozycje kart pracy zainspirowanych filmem „Twarzą w twarz”. Jak podkreślają jego twórcy, jest on formą opowieści historycznej „przez zabawę do wiedzy”, której celem jest dotarcie do publiczności w różnym wieku. Słusznie zwracają uwagę, że większości Polaków Republika Czeska stereotypowo kojarzy się ze zmarłym w 2019 roku Karelem Gottem, czy wciąż obecną na scenie wokalne Heleną Vondračkovą. Dla części naszych rodaków Czechy to także *dechovka*, czyli orkiestra dęta grająca marsze i polki. Wśród miłośników literatury z Haškem, Hrabalem i Kunderą. Natomiast pasjonaci kina z powodzeniem kojarzą Miloša Formana i Petra Zelenkę. Owe skojarzenia są oderwane od historycznych źródeł, które są silnie powiązane z bohaterstwem obydwu narodów.

Już w „Bitwie pod Grunwaldem” mistrza Matejki widać uwagę oddaną duchowi bojowemu Czechów w postaci pierwszoplanowej Jana Žižki z Trocnova, mało u nas znanego bohatera narodowego. W filmie nie brakuje odniesień do czeskiej piśt’aly, czyli protoplasty pistoletu, Czechów, biorących udział w Powstaniu Styczniowym, ale i tych unikających służby wojskowej, z symbolem pacyfizmu – Szwejkem. Są także odwołania do męstwa i bohaterstwa Josefa Františka, asa powietrznego polskiego dywizjonu 303 oraz Josefa Skupy z Pilzna, twórcy ulubionych czeskich pacynek Spejbla i Hurvínka, które w okresie wojennym zafunkcjonowały w ponad 100 antynazistowskich spektaklach.

Z wypowiedzi ekspertów można się dowiedzieć o odmiennym wyobrażeniu własnego bohaterstwa między Polakami a Czechami, które ci drudzy opatrują zwykle ironicznym komentarzem. Jest to część podejmowanych w filmie zagadnień, które twórcy starali się pokazać w dokumencie z humorem, na zasadzie oka robionego do widza, ale i z całym szacunkiem dla merytorycznego zaplecza. Dlatego mamy nadzieję, że zamieszczone w naszych materiałach propozycje, – kart pracy ucznia – które przeznaczone są zarówno do pracy indywidualnej jak i grupowej uczniów szkół starszych klas szkół podstawowych (VII- VIII) oraz ponadpodstawowych, znajdą uznanie w Państwa oczach. A młodzieży dzięki filmowi i jego analizie w oparciu o zaproponowane zadania umożliwią stanięcie „twarzą w twarz” z naszymi Sąsiadami z Południa.

**Konspekt zajęć fakultatywnych z kartami pracy
dla uczniów szkół podstawowych ponadpodstawowych**

Film popularno-naukowy

Twarzą w twarz (2019)

scenariusz i reżyseria: Dagmara Spolniak

zdjęcia i montaż: Dariusz Kuczera, dźwięk: Grzegorz Kubaszko

Cel

- Poszerzenie wiedzy uczniów na temat dziejów relacji polsko-czeskich na przestrzeni wieków
- Doskonalenie umiejętności analizy materiału źródłowego – filmowego.
- Doskonalenia znajomości języka polskiego i czeskiego.

Metody

- Praca z filmem.
- Indywidualne lub grupowe uzupełnianie karty pracy.
- Prezentacja wyników pracy indywidualnej lub grupowej
- Dyskusja na forum klasy/grupy.

Materiały

- Film *Twarzą w twarz*
- Karty pracy ucznia – załączniki nr 1, 2, 3, 4, 5.

Przebieg zajęć

Wprowadzenie:

- Czynności organizacyjne i przedstawienie celu zajęć.

Rozwinięcie:

- Uczniowie otrzymują karty pracy, a następnie proszeni są o obejrzenie filmu *Twarzą w twarz*
- Po projekcji filmu prowadzący prosi uczniów o uzupełnienie informacji na kartach pracy, a następnie przedstawienie ich na forum klasy.

Podsumowanie:

- Prowadzący podsumowuje pracę uczniów oraz dziękuje za uwagę podczas projekcji, wypełnienie kart pracy oraz prezentację wyników .

Załącznik nr 1 – karta pracy ucznia

Film popularno-naukowy

Twarz w twarz (2019)

scenariusz i reżyseria: Dagmara Spolniak

zdjęcia i montaż: Dariusz Kuczera, dźwięk: Grzegorz Kubaszko

1. Przed jakim obrazem spotykają się uczniowie w pierwszych scenach filmu?
.....
.....
2. O jakich dwóch postaciach historycznych z obrazu Jana Matejko opowiadają uczniom przewodnicy?
.....
.....
3. Jaki stereotyp dotyczący Czechów pozwala zrewidować Jan Žižka?
.....
.....
4. Co w filmie zostało uznane za najdziwniejszą z broni?
.....
.....
5. Od jakiego słowa pochodzi nazwa współczesnego pistoletu?
.....
.....
6. Gdzie znajdował się największy bastion husytów?
.....
.....
7. Jak nazywał się oddział radykalnych husytów zakontraktowany przez Polskę do walki w bitwie pod Grunwaldem?
.....
.....
8. Komu *Siertoki* spuściły łanie za walkę w 1410 roku po niewłaściwej stronie?
.....
.....
9. Jak Polacy nazywali urzędników czeskich, poddanych Habsburgów, którzy w imieniu monarchii ściągali podatki?
.....
.....
10. Kto, kiedy i do kogo wypowiedział słowa: „Bracia wspólnej krwi i języka. Pomóżcie”?
.....
.....
11. Jaki stereotyp Polaka pokutował w Czechach w epoce nowożytnej?
.....
.....
12. Jakim narodem według autorów filmu są Czesi?
.....
.....

13. Jaki bohater literacki pierwszej połowy XX wieku, stał się w Polsce symbolem Czechów?

.....

14. O, co biły się każdego ranka funkcjonariuszki w Domu Spokojnej Starości?

.....

15. Czym, podczas II wojny światowej zajmowała się praska grupa szpiegowsko-sabotażowa „Święci Trzej Królowie”?

.....

.....

16. Jaką formę oporu wobec niemieckiego okupanta, podczas II wojny światowej, wybrała część Czechów?

.....

.....

17. Kto w październiku 1967 roku manifestował w Pradze pod hasłami „Więcej światła”?

.....

18. Kto namawiał Wandę, aby nie rzucała się do Wisły?

.....

19. Z jakiego powodu, zdaniem jednej z osób wypowiadających się w filmie, Czesi mają tzw. „moralnego kaca”?

.....

.....

20. Na jakie różnice w hymnach narodowych Polski i Czech zwrócono uwagę w filmie?

.....

.....

.....

21. Jaki „pośmiertne życzenie” miał Jan Žižka?

.....

.....

22. Czego zdaniem Jaromira Nohavicy Czesi nie nauczą się od Polaków?

.....

23. Jaki obraz Czechów i relacji polsko-czeskich przedstawia film „Twarzą w twarz”?

.....

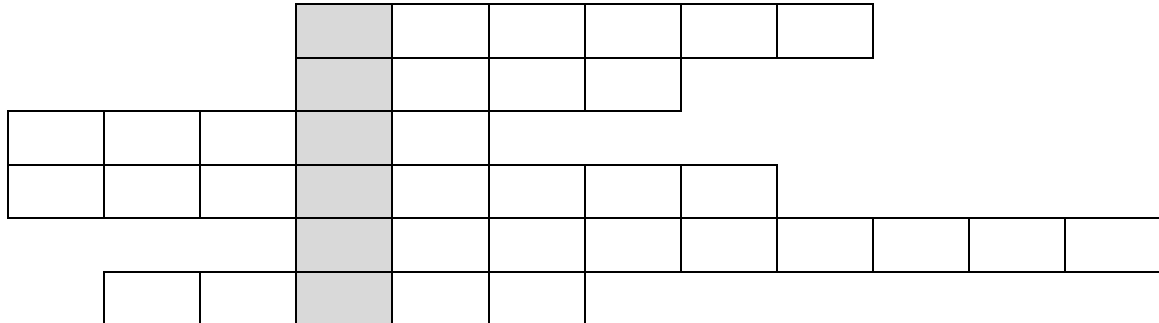
.....

.....

Załącznik nr 2 – karta pracy ucznia

Film popularno-naukowy
Twarz w twarz (2019)
scenariusz i reżyseria: Dagmara Spolniak
zdjęcia i montaż: Dariusz Kuczera, dźwięk: Grzegorz Kubaszko

1. Krzyżówka Żiżka:

- 1.Przezvisko Jana ŹiŹki
- 2.Ile walk przegrał?
- 3.Co zrobili z niego po śmieri?
- 4.Skąd pochodził?
- 5.Wzorował się na tym tworząc „czeskiego Mercedesa”
- 6.Taborowe były...

Hasło:

2. W jakiej miejscowości znajduje się pomnik cyklopa?

3. Dlaczego Zawisza Czarny nazywany był „czarnym”?

.....
.....

4. ŹiŹka umarł:

- a) podczas bitwy pod Grunwaldem
- b) po bitwie pod Grunwaldem w Polsce
- c) po bitwie pod Grunwaldem w Czechach
- d) przed bitwą pod Grunwaldem

5. – radykalna grupa czeskich husytów (nazywana tak od śmierci ich dowódcy)

6. Kiedy miała miejsce bitwa na Białej Górze i co przełomowego wydarzyło się wtedy w życiu Czechów?

.....
.....

7. Połącz:

a) „Bracia wspólnej krwi i języka, pomóżcie”	1) Marek Białokur
b) „Więcej światła”	2) kierownik warzywniaka
c) „U nas kultura wódki, u nich kultura piwa”	3) Przemysław Ottokar
d) „Proletariusze wszystkich krajów, łączcie się”	4) czechosłowaccy studenci

8. Kto pierwszy stosował artylerię?

- a) Jak się nazywała?
- b) Jakie słowo od niej powstało?

9. Wykreślanka:

Ż	D	O	M	A	T	O	R	Z	Y
D	T	Z	L	D	T	H	V	M	I
G	J	E	Y	D	Ż	Y	C	T	S
G	U	Z	A	W	I	S	Z	A	Z
L	K	U	X	R	Ż	X	I	O	W
B	A	M	Ż	I	K	R	A	K	E
E	N	B	P	O	A	R	W	E	J
F	R	A	N	T	I	S	E	K	K
D	H	C	Z	E	C	H	Y	S	A
U	I	H	F	N	I	M	L	D	J

a)	e)
b)	f)
c)	g)
d)	h)

10. Kim dla Kraka był Krok?

11. Rozwiń skrót FFPW

Karta pracy została przygotowana przez uczniów klasy I As z Publicznego Liceum Ogólnokształcącego nr III z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Marii Skłodowskiej-Curie w Opolu.

Załącznik nr 3 – karta pracy ucznia

Film popularno-naukowy
Twarz w twarz (2019)
scenariusz i reżyseria: Dagmara Spolniak
zdjęcia i montaż: Dariusz Kuczera, dźwięk: Grzegorz Kubaszko

Proszę opatrzyć zamieszczone poniżej fotosy z filmu krótkim komentarzem, tzn. czego dotyczą, do jakich wydarzeń lub postaci historycznych się odnoszą.

1.

.....

.....

2.

.....

.....

3.

.....

.....

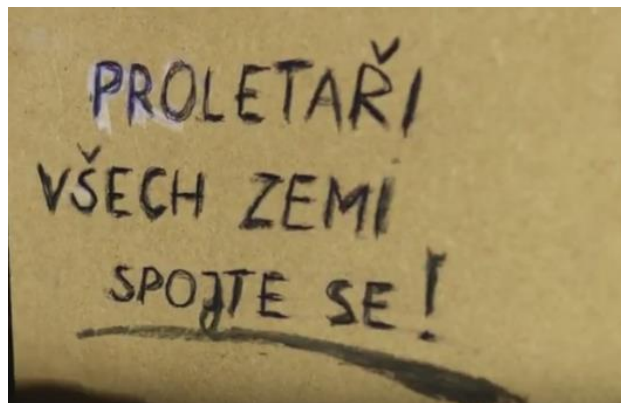
4.

.....

.....

5.

.....

.....

Załącznik nr 4 – karta pracy ucznia

Film popularno-naukowy
Twarz w twarz (2019)
scenariusz i reżyseria: Dagmara Spolniak
zdjęcia i montaż: Dariusz Kuczera, dźwięk: Grzegorz Kubaszko

Na podstawie filmu proszę uzupełnić tabelę.

	Polacy i Czesi na przestrzeni wieków
Podobieństwa
Różnice

Na podstawie wniosków wynikających z przedstawionych podobieństw i różnic między Polakami a Czechami proszę sformułować dwa wnioski (dwie rady). Jedną dla Polaków i jedną dla Czechów w kontekście tego, co warto zaczerpnąć od swoich sąsiadów.

Dla Polaków:

.....
.....
.....

Dla Czechów:

.....
.....
.....

Załącznik nr 5 – karta pracy ucznia

Film popularno-naukowy
Twarzą w twarz (2019)
scenariusz i reżyseria: Dagmara Spolniak
zdjęcia i montaż: Dariusz Kuczera, dźwięk: Grzegorz Kubaszko

Po obejrzeniu filmu proszę przedyskutować, a następnie zaproponować pięć dowolnych postaci, wydarzeń miejsc lub innych rzeczy, które w kontekście historycznych i współczesnych relacji polsko-czeskich warto byłoby pokazać w drugiej części filmu „Twarzą w twarz”. Swoje propozycje proszę, aby każda grupa syntetycznie uzasadniła. W pracy można korzystać z zasobów Internetu.

Propozycja nr 1 :

.....

Uzasadnienie:

.....
.....
.....

Propozycja nr 2:

.....

Uzasadnienie:

.....
.....
.....

Propozycja nr 3 :

.....

Uzasadnienie:

.....
.....
.....

Propozycja nr 4 :

.....

Uzasadnienie:

.....
.....
.....

Propozycja nr 5 :

.....

Uzasadnienie:

.....
.....
.....